

Rendalen Kommune Rendalen kommuneskoger KF

Revisjonsplan 2024

31.10.2024 Adm

25.11.2024 KU

Agenda

Revisjonsteamet

Thore Kleppen

Partner

T +47 40 63 95 15

E thore.kleppen@kpmg.no

Ingunn Strand Olsson

Manager

T +47 40 63 95 22

E ingunn.strand.olsson@kpmg.no

Roar Ansethmoen

In-Charge

T +47 97 52 59 41

E roar.ansethmoen@kpmg.no

Marius Mortensen

Associate

T +47 47 36 31 99

E marius.mortensen@kpmg.no

3-8

Ledelsens
gjennomgang

9

Erfaringer fra
fjorårets revisjon

10-12

Fokusområder og
vesentlighet

13

Fremdriftsplan

14-15

Forenklet
Etterlevelses-
kontroll

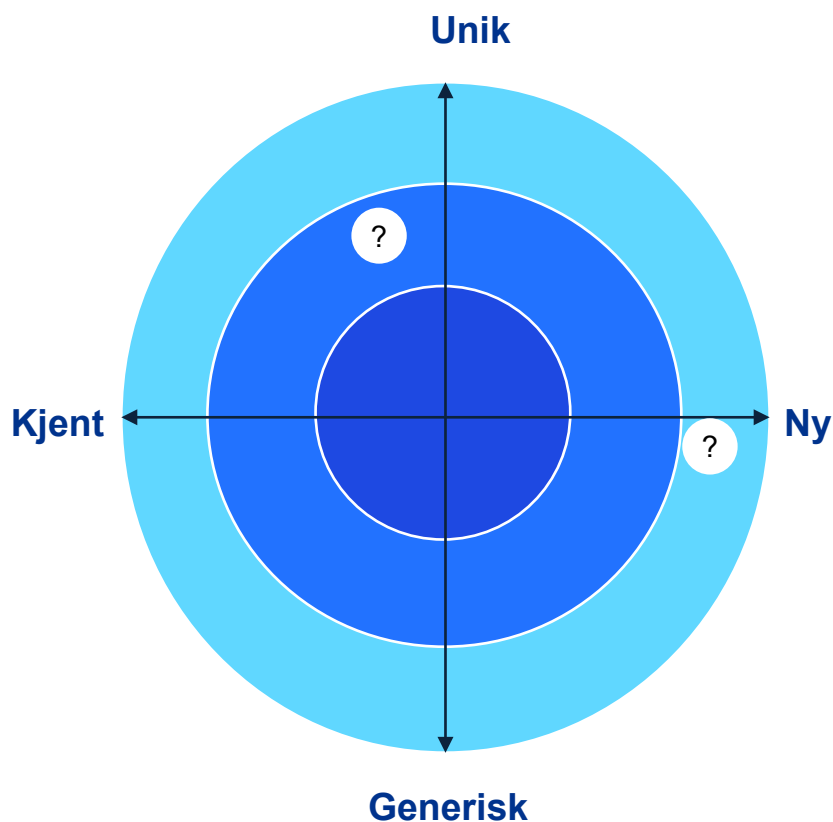
20-42

Våre bidrag,
nyheter og faginfo

Økt usikkerhet i kommunal sektor?

Generelt ser vi at usikkerheten øker. Dette påvirker alle virksomheter, men i ulik grad. Kontrollutvalget og ledelsen er ansvarlige for å identifisere, forstå og vurdere, samt håndtere (eller akseptere) vesentlige risikoer, inkludert å sikre at virksomheten har en forsvarlig internkontroll som håndterer risikoene. Desto høyere risikoene og endringer i risikobildet er, desto høyere prioritet hos ledelsen og kontrollutvalget.

- Klimaendringer og økte miljøkrav / medfører økt investeringsbehov og økte kostnader
- Digital transformasjon og cybersikkerhet - større teknologiavhengighet / krever økte investeringer
- Endringer i det statlige overføringssystemet og inntektssystemet
- Økende gjeldsbyrde i kommunene, kombinert med økende renter
- Eldre befolkning medfører større behov for offentlige tjenester – spesielt over 80, og færre til å betale for dem
- Økende sosial ulikhet og integreringsutfordringer, medfører økt etterspørsel etter offentlige tjenester; sosial-, integrering-, og boligsosiale tjenester
- Forventninger om en mer effektiv og digital tjenesteyting
- Knapphet på kvalifisert arbeidskraft, spesielt innen helse og omsorg, samt økende lønninger
- Økt krav til interkommunalt samarbeid for å løse felles utfordringer – for å skape nye effektive tjenester
- Politisk endringer og reformer skaper usikkerhet omkring kommuners ansvar og oppgaver påvirker langsiktig planlegging

Prosesser og rutiner

Strategi og risikostyring

Krisehåndtering og beredskap

Salg, kunder og prising

Innkjøp og logistikk/verdikjede

HR/personal, rekruttering, belønning og utvikling av ansatte

Finansiering, betalingsbetingelser, optimalisering av finansiering

Bærekraft

IT-sikkerhet

Teknologianskaffelser

Rapportering, finansielt og ikke-finansielt

Økonomiske forhold

- Resultat hittil i år / fremtidsutsikter
- Effekter av prisstigning, renter og knapphet på ressurser
- Marked og konkurransesituasjonen
- Nye investeringer/vesentlige anskaffelser
- Endring i leverandører og utfordringer i leverandørkjeden
- Geopolitisk usikkerhet

Regulatoriske forhold

- Endringer i rammebetingelser
- Brudd på lover eller forskrifter
- Mistanke om / avdekkede misligheter
- Krav eller tvister
- Andre vesentlige forhold

Rutiner og struktur

- Endring i rutiner / prosesser
- Status åpne forhold «issue log»
- Interne kontroller
- IT-systemer
- IT-Sikkerhet

Ikke-finansiell rapportering

- Status på prosesser og systemer for bærekraftsrapportering
- Aktivitet- og redegjørelsesplikten

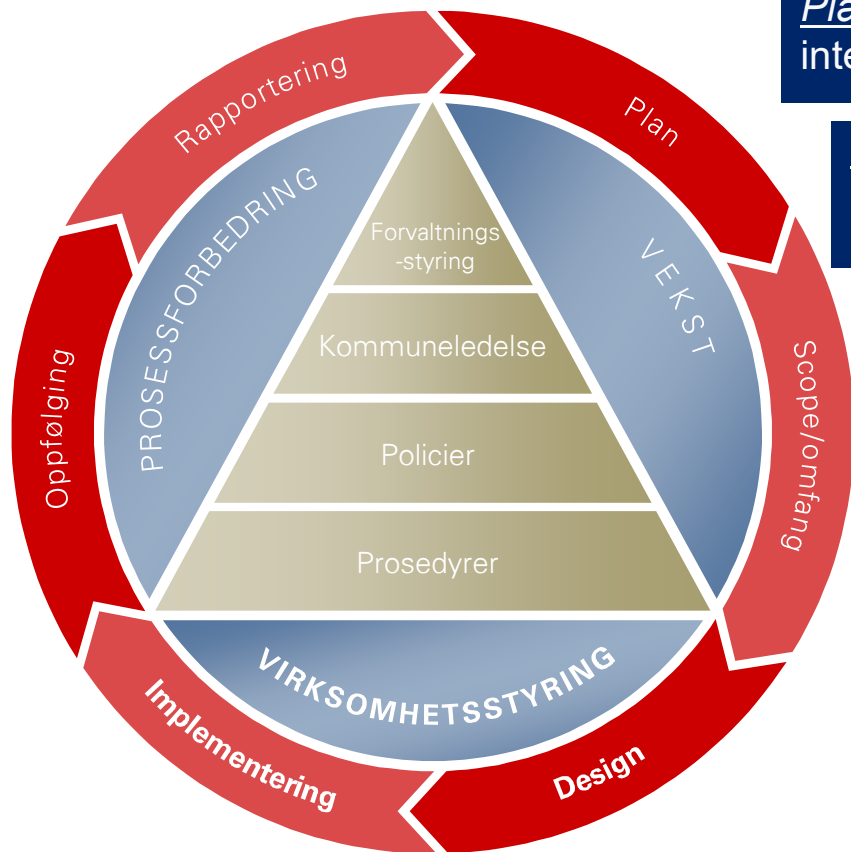
Finansiell rapportering

- Vurdering av risiko tilknyttet finansiell rapportering
- Områder spesielt utsatt for mislighetsrisiko (muligheter, insentiver, holdninger)
- Nye vurderingsposter
- Sentrale forutsetninger, usikkerheter mv. med betydning for estimater

Operasjonelle endringer

- Endring i nøkkelpersoner
- Samarbeidspartnere/allianser

Internkontroll – Årlig plan for kontrollutvalget og ledelsen

Plan: Etablere en internkontroll prosess. Etablere et internkontrollprosjekt, prosjektplan, budsjett.

Scope/omfang: Fastsette risikobildet. Identifiser enheter, prosesser og systemer i scope for å sikre effektivitet og pålitelighet

Design: Definere og dokumentere og evaluere prosesser, aktiviteter og kontroller, for vesentlige enheter/virksomheter, der slike er på plass eller ikke er på plass.

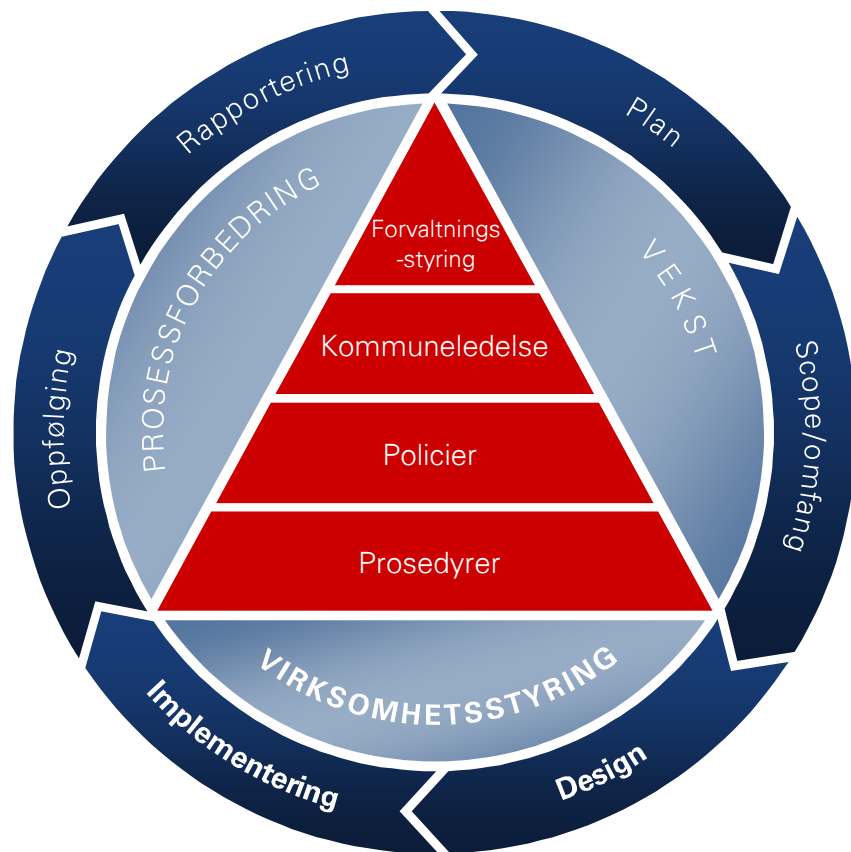
Implementere: Gjennom opplæring, tilpasning og utrulling, sikre at fastsatt kontroll er relevant på den enkelte enhet og kjent for de som skal utføre prosessene

Oppfølging: Etterprøving av at kontrollen fungerer etter intensjonen, identifisering av avvik og oppfølging av forbedringsarbeidet.

Rapportering: Intern eller ekstern rapportering til staten, kontrollutvalget og økonomidirektør, fra lokal ledelse, controlling, internrevisor eller eksternrevisor.

Internkontroll – Betyggende sett av instruksjer, policyer og rutiner

God struktur

Nivå 1 – Forvaltningsstyring

- Vedtekter, avtaler, lovkrav til rollefordeling mellom partene

Nivå 2 – Kommuneledelse

- Prinsipper styring og kontroll i kommunen, herunder rollefordeling mellom eiere/kontrollutvalget og kommunedirektør/toppledelsen, samt tildeling av fullmakter til andre deler av ledelsen
- Visjoner og verdier
- Strategier og strategiske handlingsplaner

Nivå 3 – Kommunens policyer

- Kommunens policyer gir prinsipper og regler (hva) for hva som på overordnet nivå skal være kjent og gjeldende for alle

Nivå 4 – Prosedyrer og rutiner

- Prosedyrer og rutiner etablerer prosesser, aktiviteter og kontroller som sier noe om hvordan man skal forsikre en effektiv og sikker behandling i samsvar med lover og regler
  - Kjerneprosesser
  - Støtteprosesser, inkl IT og regnskap

Styring og kontroll – 17 prinsipper alle bør følge

Kontrollmiljø

1. Forpliktelse til etiske verdier og integritet
2. Utøvelse det helhetlige oppfølgingsansvaret
3. Etablere strukturer, fullmakter og ansvar
4. Demonstrere forpliktelse til kompetanse
5. Vektlegger pålitelighet og etterprøvnbarhet

Risikovurdering

6. Spesifikke, relevante mål for virksomheten
7. Identifiserer og analyserer risiko
8. Identifiserer og vurderer mislighetsrisiko
9. Identifiserer og analyserer vesentlig endringer

Kontrollaktiviteter

10. Definer områder for kontroll og design aktiviteter, med basis i risikovurderingen
11. Definer områder for kontroll og design i it-systemer
12. Implementer gjennom policyer og prosedyrer

Informasjon og kommunikasjon

13. Sikrer tilgjengelig relevant informasjon
14. Intern kommunikasjon
15. Ekstern kommunikasjon

Monitorering og oppfølging

16. Gjennomfør løpende eller spesifikke gjennomganger av at internkontrollen fungerer
17. Evaluer og kommuniser avdekkede kontrollsvakheter til relevant nivå

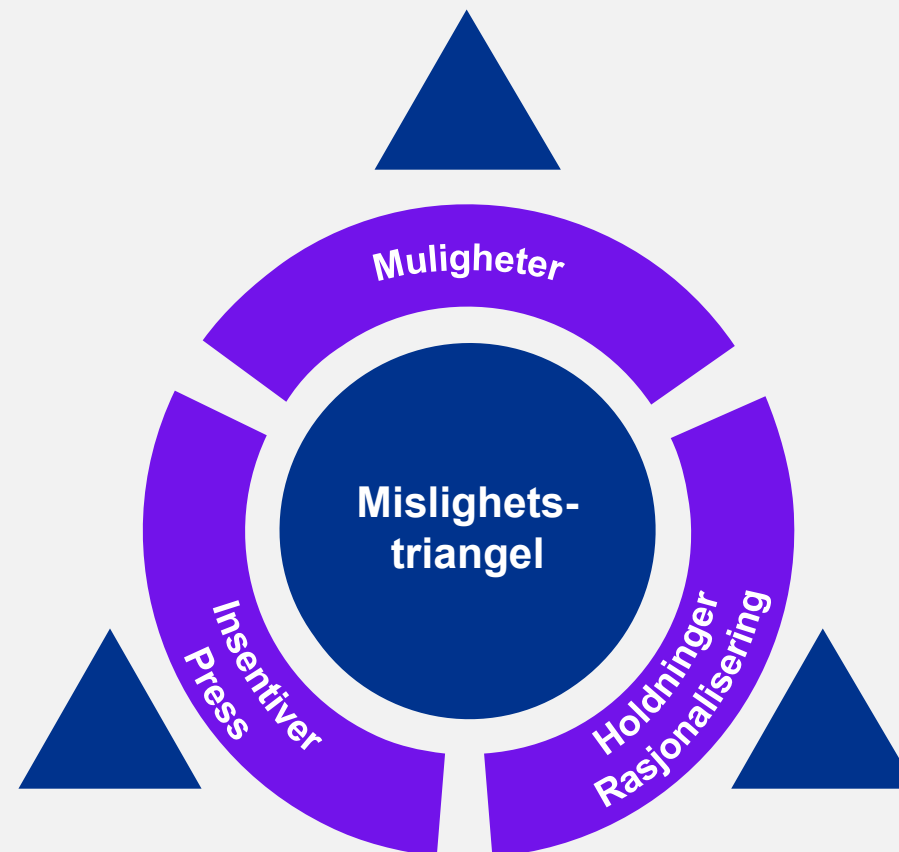
Kontrollutvalgets kontrollspørsmål:

- Hva er strukturen/rammeverket i vår virksomhetsstyring?
- Er den risikodrevet og er risikovurderingen dokumentert?
- Er sentrale ansvarsforhold og fullmakter definert?
- Er sentrale deler i internkontrollen etterprøvnbar?
- Har vi drøftet selskapets styring og kontroll med revisor?

10 spørsmål relevante spørsmål:

1. Følger dere med på utviklingen på mislighetsområdet gjennom pressen, faglige oppdateringer etc.?
2. Kjenner dere profilen til de eksterne og interne som potensielt kan gjøre misligheter – hvem skal dere forsvare dere mot?
3. Er det etablert et etisk rammeverk og en bedriftskultur, hvor ledelsen er tydelige på hva misligheter er og at det er ugreit?
4. Har selskapet en bedriftskultur, aggressive mål og belønningssystemer som kan øke sannsynligheten for misligheter?
5. Er det dokumentert risikovurderinger hvor risikoen er identifisert og hvem som har ansvar for at det etableres kontroller for å håndtere disse? Drøftes disse i styret? Diskuteres mislighetsrisikoen med ledelse og ansatte?
6. Arbeidsdeling og tilgangskontroller er sentrale virkemidler for å forhindre misligheter. Har ledelsen fastsatte minimum på dette området?
7. Blir det påsett at prosesser og rutiner har relevante kontroller rettet mot misligheter?
8. Sikrer ledelsen at kontrollene rettet mot misligheter etterleves? Tas tilbakemeldinger fra revisor på alvor og utbedrer svakheter innen rimelig tid?
9. Er det fastsatt hvordan misligheter i egen virksomhet skal håndteres? Er dette kjent for ledelse og ansatte?
10. Er styret involvert i vurderingen av mislighetsrisiko, samt håndteringen av disse, spesielt på områder som involverer ledere? Mottar styret styrets og revisors tilbakemelding på dette området?

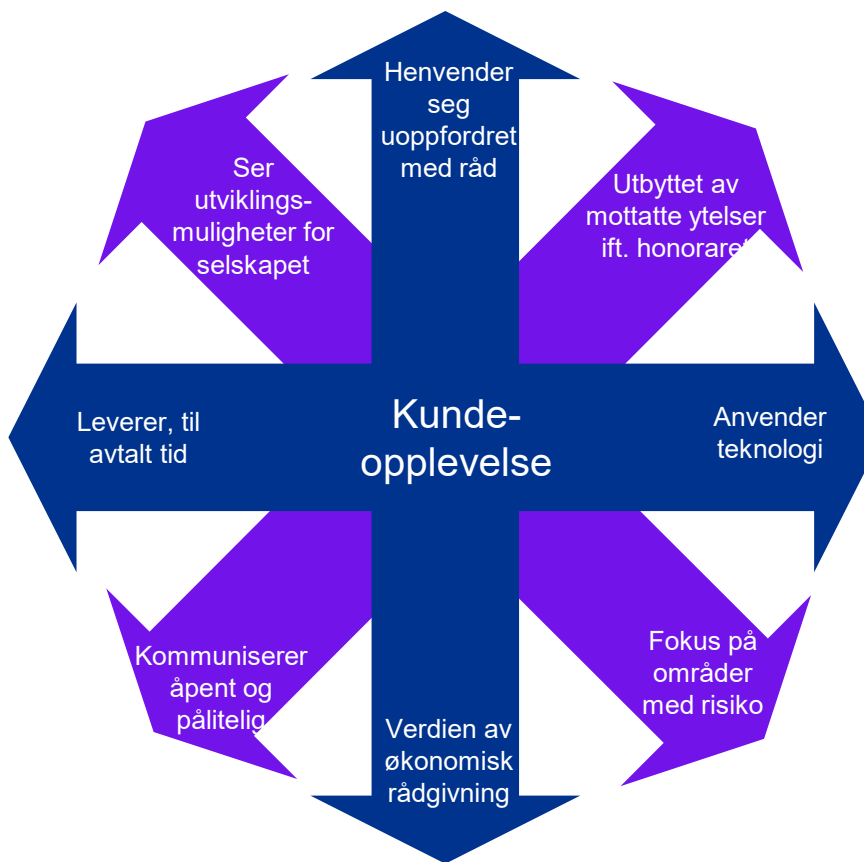

Erfaringer fra fjorårets revisjon

Vi tar hensyn til de erfaringer vi gjorde i fjor for å forbedre og effektivisere revisjonen i år.

Beskrivelse	Tiltak
Generell god internkontroll	
Ingen vesentlige kontrollsvakheter	
Avvik ordinær mva 6,3 MNOK	<ul style="list-style-type: none"> Løpende avstemming terminvis av ordinær mva og mva-kompensasjon
Feil periodisering faktura utbygging bredbånd 0,7 MNOK	<ul style="list-style-type: none"> Gjennomgå mottatte fakturaer etter balansedag for vurdering periodisering
Ikke korrigererte feil Kommuneskogen: Arealleie bokført feil vei – Tnok 32 for lite inntekt	<ul style="list-style-type: none"> Avstemming av inntekter mot avtaler

Kundeundersøkelsen	
– Client insight	
Overordnet fornøyd	
Relasjon	
Verdiøkende	
Verdi for pengene	
Kommunikasjon og samarbeid	
Kundefokusert	
Veien framover – holder meg oppdatert	

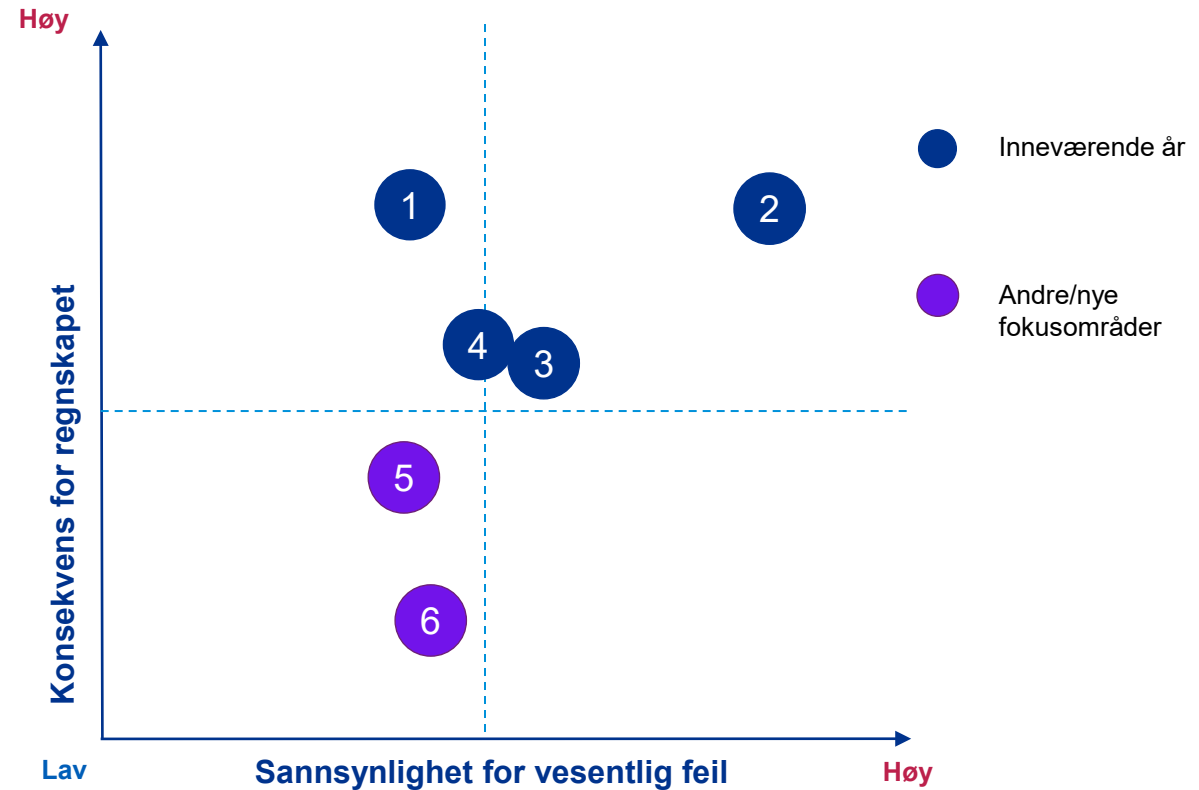

Potensielle fokusområder:

- 1 Inntekter
- 2 Innkjøp
- 3 Lønnsområdet
- 4 Finansiering
- 5 Ledelsens overstyring av kontroller
- 6 Periodiseringsposter

- Risiko for vesentlig feil
- Særskilt risiko for misligheter

KPMGs risikovurdering

1.

Regnskapslinje 1

Risiko i stikkord

Risiko 1

- Inntekter
- Kundefordringer

Revisjonstilnærming

- Inntekter
  - ✓ Gjennomgang av transaksjonsflyt og vurdere internkontrollen
  - ✓ Innhente budsjett og fjorårstall samt vurdering av vesentlige endringer
  - ✓ Innhente oppgaver eller opplysninger knyttet til overføringer, skatter osv.
  - ✓ Tilskudd – status på forbedringer av rutiner og oppfølging av tilskuddsordninger og periodisering av tilskudd, samt oppfølging av bundne fond.
- Kundefordringer
  - ✓ Gjennomgang av kommunenes rutine for oppfølging av kundefordringer og vurdering a tapsutsatte fordringer.

2.

Innkjøp

- Kjøp av varer og tjenester
- Mav og mva-komp
- Leverandørgjeld
- Bank

Revisjonstilnærming

- Kjøp av varer og tjenester og mva/mva-komp
- ✓ Gjennomgang av transaksjonsflyt og vurdere internkontrollen, herunder tilgangskontroller og arbeidsdeling i økonomisystemet.
- ✓ Innhente budsjett fjorårstall og vurdering av vesentlige endringer.
- ✓ Kontroll av grunnlag for – og attestasjon av terminvis mva-kompensasjon.

- Leverandørgjeld
- ✓ Gjennomgang av kommunens rutine for oppfølging av leverandørgjeld

- Bank
- ✓ Innhente bankbrev fra finansinstitusjon for kontroll av bankavstemminger og tilganger i nettbank. Oppfølging av internkontrollfullmakter knyttet til utbetalinger.

Fremdriftsplan

2024

2025

Kundeleveranse	Aug	Sep	Okt	Nov	Des	Jan	Feb	Mar	Apr	Mai	Jun
Avtalt dokumentasjon for interimrevisjon tilgjengelig				21.							
Avtalt dokumentasjon for årsoppgjørrevisjon tilgjengelig								Uke 13			
årsregnskap med noter og årsberetning								Uke 13			

Aktivitet	Formål	Aug	Sep	Okt	Nov	Des	Jan	Feb	Mar	Apr	Mai	Jun
Planleggingsmøte med gjennomgang av revisjonsplan	<ul style="list-style-type: none"> • Gi grunnlag for identifisering og vurdering av risikoer for vesentlig feilinformasjon • Skissere planlagt omfang og tidspunkt for revisjonen • Annen obligatorisk kommunikasjon 			31.								
Interimsrevisjon					Uke 47							
Årsoppgjørrevisjon									Uke 13			
Funn fra revisjonen	<ul style="list-style-type: none"> • Gjennomgang av eventuelle vesentlige endringer i KPMGs revisjonsplan og funn fra revisjonen knyttet til fokusområder og vesentlige vurderingsposter • Kommunikasjon av eventuell feilinformasjon avdekket ved revisjonen • Kommunikasjon av eventuelle vesentlige kontrollsvakheter 								Uke 13			
Avgi revisjonsberetning											15.	

Forenklet etterlevelsesrevisjon 2024

Forenklet etterlevelseskontroll – Kommunelovens § 24-9

- Formål

- ✓ Forebygge svakheter og bidra til å sikre at kommunen følger sentrale bestemmelser og vedtak på økonomiområdet

- Gjennomføring

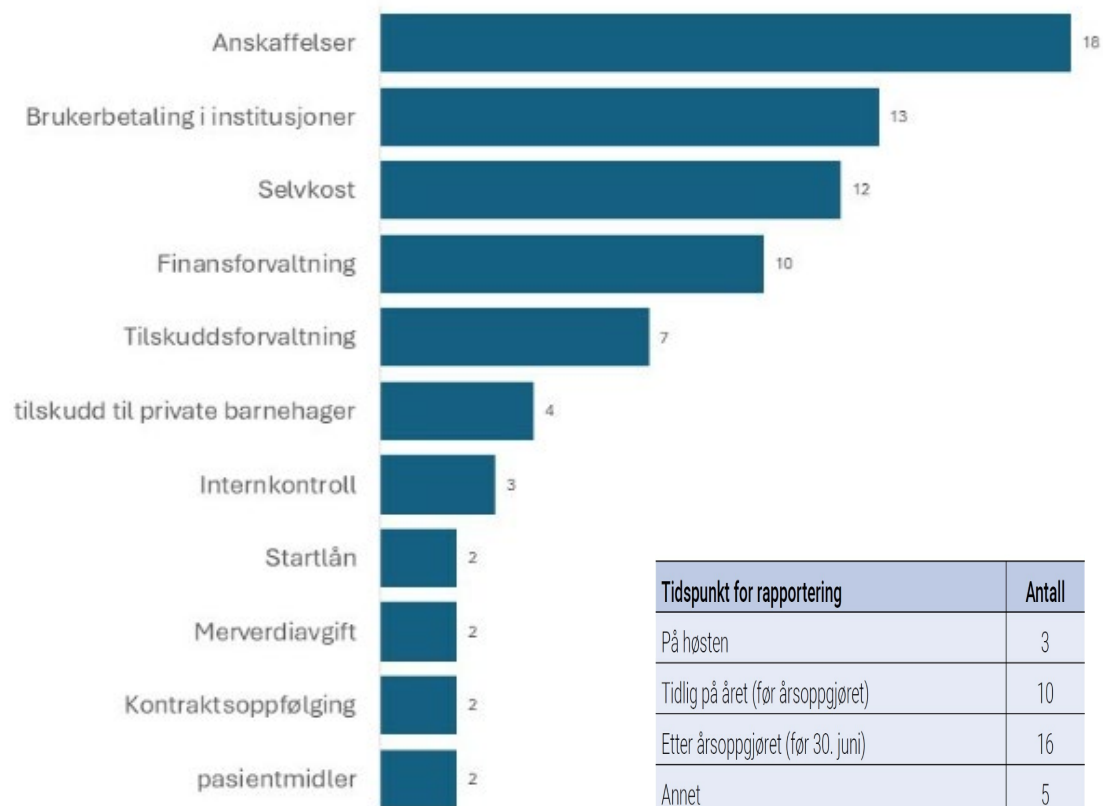
- ✓ Utføres med moderat sikkerhet
- ✓ ISAE 3000 – attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller forenklet revisorkontroll av historisk finansiell informasjon (§ 24-9 pkt.12)
- ✓ Revisor velger ut områder for kontroll basert på en risiko- og vesentlighetsvurdering, legges frem for KU

- Rapportering

- Resultat av kontrollhandlingene skal formidles til kontrollutvalget innen 30. juni
- Eventuell avvik som fører til modifisert uttalelse skal kommuniseres til kontrollutvalget i nummeret brev

Erfaringer fra forenklet etterlevelseskontroll - generelt

Figur 1 Områder kontrollert av to eller flere revisjonsenheter

Tidspunkt for rapportering	Antall
På høsten	3
Tidlig på året (før årsoppgjøret)	10
Etter årsoppgjøret (før 30. juni)	16
Annet	5

Gode området for forenklet etterlevelseskontroll:

1. Områder med definert lovverk eller definerte formaliserte rutiner som man kan revidere mot
2. Områder av vesentlig art for kommunen og hvor det er viktig at lovverk eller internkontroll etterleves
3. Områder hvor tidligere gjennomganger har avdekket svakheter

Vi tenker derfor at anskaffelser eller ansattes utlegg eller reiseregninger er aktuelle tema

Tema	Beretning
2020 – Offentlig anskaffelser	●
2021 - Selvkost	●
2022 – Egenbetaling opphold i institusjon	●
2023 - Husleie kommunale boliger	●

● Negativ beretning
● Ren beretning

Endringer som påvirker 2024-revisjonen

ISA 220 (Revised)

- Strammer inn viktige elementer av kvalitetsstyring og kartlegging på hvert enkelt revisjonsoppdrag.
- Tydeliggjør oppdragsansvarlig partners overordnede ansvar for å sikre kvalitet i revisjonen, hvilket innebærer ytterligere partnerinvolvering og dokumentering.
- Utvidede krav til dokumentasjon av revisors vurderinger.

ISQM 1 og 2

- Utvidede og ytterligere krav til kvalitetssikring av revisjoner for revisjonsselskaper - på alle oppdrag.
- Det er pålagt og designe, implementere og operasjonalisere system for kvalitetssikring.
- Utvidede og ytterligere krav til kvalitetskontrollerer (quality reviews), både interne kontrollprosedyrer og gjennomføring av egne kvalitetsreviewer på oppdragene.

Eksempler på forhold som kan medføre tilleggsfaktura som følge av merarbeid

Område	Beskrivelse
Internkontroll	<ul style="list-style-type: none"> Ved svakheter i internkontroll vil det ofte medføre behov for utvidede revisjonshandlinger. Dette vil normalt resultere i økt tidsforbruk for revisor og dermed medføre en merkostnad for kommunen. Forholdet gjelder også avslutningsprosessen knyttet til årsregnskap og årsberetning.
Avtalt tid	<ul style="list-style-type: none"> Hvis kommunen ikke holder avtalte tidsplaner, resulterer dette i ineffektiv tidsbruk for revisor. Dette vil medføre en merkostnad for kommunen i den grad endringene ikke er avklart med KPMG i rimelig tid på forhånd. Med endret tidsplan menes i denne forbindelse også at nødvendig dokumentasjon ikke foreligger til avtalt tid eller til avtalt kvalitet, slik dette er definert for eksempel i Prepared By Client-liste.
Avtalt kvalitet	<ul style="list-style-type: none"> Bokføringsloven stiller krav til dokumentasjon av bokførte opplysninger og av vesentlige balanseposter. For å oppfylle lovens krav skal regnskapsdokumentasjonen – hvis ikke annet er særskilt avtalt – ha den kvaliteten som fremgår av KPMGs Regnskaps- og årsoppgjørsmappe. Det avtalte honoraret forutsetter at dokumentasjonen tilfredsstillende minst dette nivået, slik at merkostnader kan påløpe ved et kvalitetsnivå lavere enn forutsatt. Med avvik fra avtalt kvalitet menes også at dokumentasjonen inneholder tekniske feil som for eksempel regnefeil, parameterfeil og lignende, slik at revisor må gjennomføre flere handlinger eller kontrollere flere utkast enn forutsatt. Manglende intern kvalitetskontroll av regnskap vil medføre mertid og merkostnader kan påløpe.
Tilgjengelighet	<ul style="list-style-type: none"> Det er en forutsetning for en effektiv revisjon at revisor har god tilgang til relevante personer hos kommunen, samt at regnskapsdokumentasjon er tilgjengelig i avtalt format, herunder tilgang til informasjon i elektronisk format.
Endringer i rammebetingelser	<p>Nye og uforutsette problemstillinger vil vanligvis resultere i merarbeid for revisor. Dette kan for eksempel være:</p> <ul style="list-style-type: none"> Nye regnskapsmessige problemstillinger eller endringer fra tidligere år Uvanlige, store og/eller kompliserte transaksjoner Endringer i lovpålagte krav for kommunen og/eller revisor Implementering av nye IT-systemer som påvirker utarbeidelse av regnskapsinformasjon eller på andre måter har effekt på hvordan revisjonen gjennomføres Endring i bemanningen hos kommunen, ansvarsområder etc. i tilknytning til regnskaps- og økonomiavdelingen Betydelig mengde "periode 13"-transaksjoner og/eller ikke-rutine transaksjoner som krever at revisor gjennomfører særskilte revisjonshandlinger Betydelig avvik mellom revidert regnskap rapportert 22.02 og endelig årsregnskap

KPMG Kundeportal – effektivt for alle

I forkant av revisjonen åpner vi KPMG kundeportal hvor vi oppsummerer hvilken dokumentasjon vi har behov for i vårt arbeid (PBC). Dette bidrar til en smidig og effektiv revisjon, samt et godt samarbeid mellom revisjonsteamet og de regnskapsansvarlige.

- Bruk av PBC-listen sikrer at bokføringslovens krav etterleves og sikrer et godt samarbeid mellom revisor og kunde.
- Bidrar til en oversiktlig, hensiktsmessig og tilstrekkelig dokumentasjon i samsvar med bokføringsloven.

The screenshot displays the KPMG Kundeportal interface. At the top, there is a navigation bar with the KPMG logo and a 'Brukerveiledning' link. Below this, the portal title 'KPMG Kundeportal' is shown along with language options for 'Norsk' and 'English'. A 'Tilbake til hovedsiden' link is also present. The main content area is divided into sections for 'Regnskapsansvarlig' and 'Prosjekt: 275142'. A blue arrow labeled 'Trygghet for informasjon' points to the 'Kundeinformasjon' tab. Below this, there are sections for '1 Interim' and '2 Årsoppgaver'. A blue arrow labeled 'Versjonshåndtering' points to a table titled '2.2.2.5 Avstemming bank'. This table lists documents with columns for 'Tittel', 'Størrelse', 'Versjon', 'Dato opplastet', 'Opplastet av', and 'Kommentar'. Below this, another blue arrow labeled 'Enkel opplasting' points to a table titled '2.2.2.6 Årsoppgave fra bank'. This table also lists documents with the same columns as the previous table.

Tittel	Størrelse	Versjon	Dato opplastet	Opplastet av	Kommentar
Bankavstemming.xlsx	70,5 KB	1	28.02.2018 16:28:00	Torstein Råbe	
Bankavstemming.xlsx	70,5 KB	2	01.03.2018 11:02:18	Torstein Råbe	

Tittel	Størrelse	Versjon	Dato opplastet	Opplastet av	Kommentar
Årsoppgave Regnskap 2018 for 1000.pdf	28,1 KB	1	28.02.2018 16:28:07	Torstein Råbe	
Årsoppgave Regnskap 2018 for 1000.pdf	65,4 KB	1	28.02.2018 16:28:07	Torstein Råbe	
Årsoppgave Regnskap 2018 for 1000.pdf	44,8 KB	1	28.02.2018 16:28:08	Torstein Råbe	
Årsoppgave Regnskap 2018 for 1000.pdf	27,8 KB	1	28.02.2018 16:28:08	Torstein Råbe	
Årsoppgave Regnskap 2018 for 1000.pdf	65,4 KB	1	28.02.2018 16:28:08	Torstein Råbe	
Leideavtale Årsoppgave.pdf	7,0 KB	1	28.02.2018 16:28:08	Torstein Råbe	
Leideavtale Årsoppgave.pdf	130,4 KB	1	28.02.2018 16:28:41	Torstein Råbe	

Ledelsens ansvar	<p>Kommunedirektøren er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet og for at det gir et rettviseende bilde i samsvar med det aktuelle rammeverket for finansiell rapportering. Ledelsen er også ansvarlig for informasjonen i årsberetningen og øvrig informasjon i årsrapporten.</p> <p>Ledelsen er ansvarlig for slik internkontroll som den finner nødvendig for å kunne utarbeide et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil.</p> <p>Ledelsen og andre ansatte i kommunen skal gi revisor adgang til å foreta de undersøkelser revisor finner nødvendig, og gi revisor adgang til de opplysninger revisor krever for utførelsen av revisjonen.</p>
Revisors oppgaver og plikter – årsregnskapet	<p>Revisor skal vurdere om årsregnskapet er utarbeidet i samsvar med gjeldende lovkrav. Revisor er ansvarlig for å utforme og gi uttrykk for en mening om årsregnskapet som er utarbeidet av ledelsen. Revisjonen av årsregnskapet fritar ikke ledelsen for deres ansvar.</p> <p>Revisor skal utføre revisjonen med profesjonell skepsis, herunder være oppmerksom på muligheten for vesentlig feilinformasjon i årsregnskapet som skyldes misligheter eller utilsiktede feil.</p>
Revisors oppgaver og plikter – misligheter	<p>Formålet med lovfestet revisjon er å skape tillit til at årsregnskapet oppfyller gjeldende lovkrav og ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, og ved dette blant annet bidra til å forebygge og avdekke økonomisk kriminalitet.</p> <p>Revisor skal vurdere risikoen for vesentlig feilinformasjon i årsregnskapet som skyldes misligheter, og skal innhente revisjonsbevis som er tilstrekkelig og hensiktsmessig for å håndtere eventuelle identifiserte mislighetsrisikoer. Revisor skal kommunisere avdekkede misligheter og forhold som kan tyde på misligheter til kommunens ledelse og kontrollutvalg.</p>
Revisors oppgaver og plikter – øvrig informasjon	<p>Revisor skal vurdere om årsberetningen (inkludert andre redegjørelser som inngår i årsberetningen) inneholder de opplysninger som skal gis i henhold til gjeldende lovkrav. Revisor leser også gjennom årsberetningen for å vurdere om den er konsistent med årsregnskapet, og om revisor, basert på kunnskapen opparbeidet gjennom revisjonen av årsregnskapet, har avdekket vesentlig feilinformasjon i årsberetningen mv.</p> <p>Dersom revisor konkluderer med at årsberetningen inneholder vesentlig feilinformasjon, er revisor pålagt å rapportere dette i revisjonsberetningen.</p>
Revisors skriftlige kommunikasjon	<p>Revisor plikter å kommunisere skriftlig til kontrollutvalget om alle forhold som er fremkommet ved revisjonen og som kontrollutvalget bør være kjent med for å ivareta sine oppgaver og plikter, herunder vesentlige mangler i kommunens interne kontroll, brudd på bokføringsreglene og andre lovkrav og avdekkede misligheter.</p> <p>Kommunikasjonen skal nummereres og det skal angis hva forholdet gjelder og hvilke konsekvenser det vil ha for revisjonen hvis forholdet ikke følges opp. Når det er relevant, angis en klar frist for å rette opp i forholdet.</p> <p>Den skriftlige nummererte kommunikasjonen skal behandles av kontrollutvalget og revisor plikter å følge opp at dette er gjort.</p>

KPMG-dagen 2024

Dato: torsdag 21. november 2024

Tid: 9.00 – 15.00 (registrering fra kl. 8.30)

Deltakeravgift: Gratis (1500,- hvis man ønsker kursbevis).

Sted: Scandic Hamar

Vi har gleden av å invitere til årets KPMG-dag, hvor du vil møte våre dyktige fageksperter og får siste nytt innen skatt, regnskap og bærekraft.

Dette er en fantastisk mulighet til å oppdatere kunnskapene dine og samtidig knytte verdifulle kontakter med andre fagpersoner i region Innlandet.

KPMG-dagen gir også godkjente etterutdanningstimer for revisorer og regnskapsførere.

Vi ser frem til å ønske deg velkommen til en dag full av faglig påfyll og nettverksbygging.

Velkommen!

Meld deg på her

Dette kan vi bidra med

Innhold

- Andre tjenester – KPMG
- Verdt å vite
- Kurs, seminarer og publikasjoner

Andre tjenester – KPMG

Digital

- Data & Analytics
- Data visualization
- Quality assurance and testing
- Program and project management
- IT Sourcing/BPO
- Technology Management
- Architecture and integration
- Business Solutions (ERP CRM)
- Customer Analytics
- Business Intelligence
- Automation (RPA/AI) Innovation

People & Change

- Talent management
- HR transformation
- Lean
- Organisation design
- Change management
- Implementation management

Accounting Advisory (Audit)

- IFRS and Accounting
- Change Services
- Implementation of new accounting principles
- New accounting standards
- Ad hoc questions
- Training and capability development
- Stock exchange listing

Procurement & Supply Chain

- Process improvement
- Category management
- Supply chain optimization
- Maturity assessment
- Spend analysis
- Supplier strategy

Strategy

- Enterprise wide strategy
- Growth strategy
- Deal strategy
- Operating strategy & growth

KPMG Law

- Person- og bedriftsbeskatning
- Merverdiavgift og toll
- Selskapsrett, fusjon og oppkjøp
- Arveoppgjør og generasjonsskifte
- Arbeidsrett
- Internasjonale arbeidsforhold
- Transfer pricing
- Offentlige anskaffelser og kommersielle kontrakter
- EU/EØS-rett og konkurranseregler
- Compliance

Cyber

- Cyber defence
- Strategy & Governance
- Cyber transformation
- Privacy

Financial Management

- Performance Management
- Finance Transformation
- Shared Services & Outsourcing
- Lean Finance
- CFO for hire

ESG

- Sustainability / ESG strategy
- Execution and implementation
- Reporting and assurance
- Sustainable finance and management
- EU Taxonomy consulting
- Circular economy - Life Cycle Analysis (LCA)
- Sustainable supply chain

Deal Advisory

- Transactions Services
- Valuation
- Mergers & Acquisitions

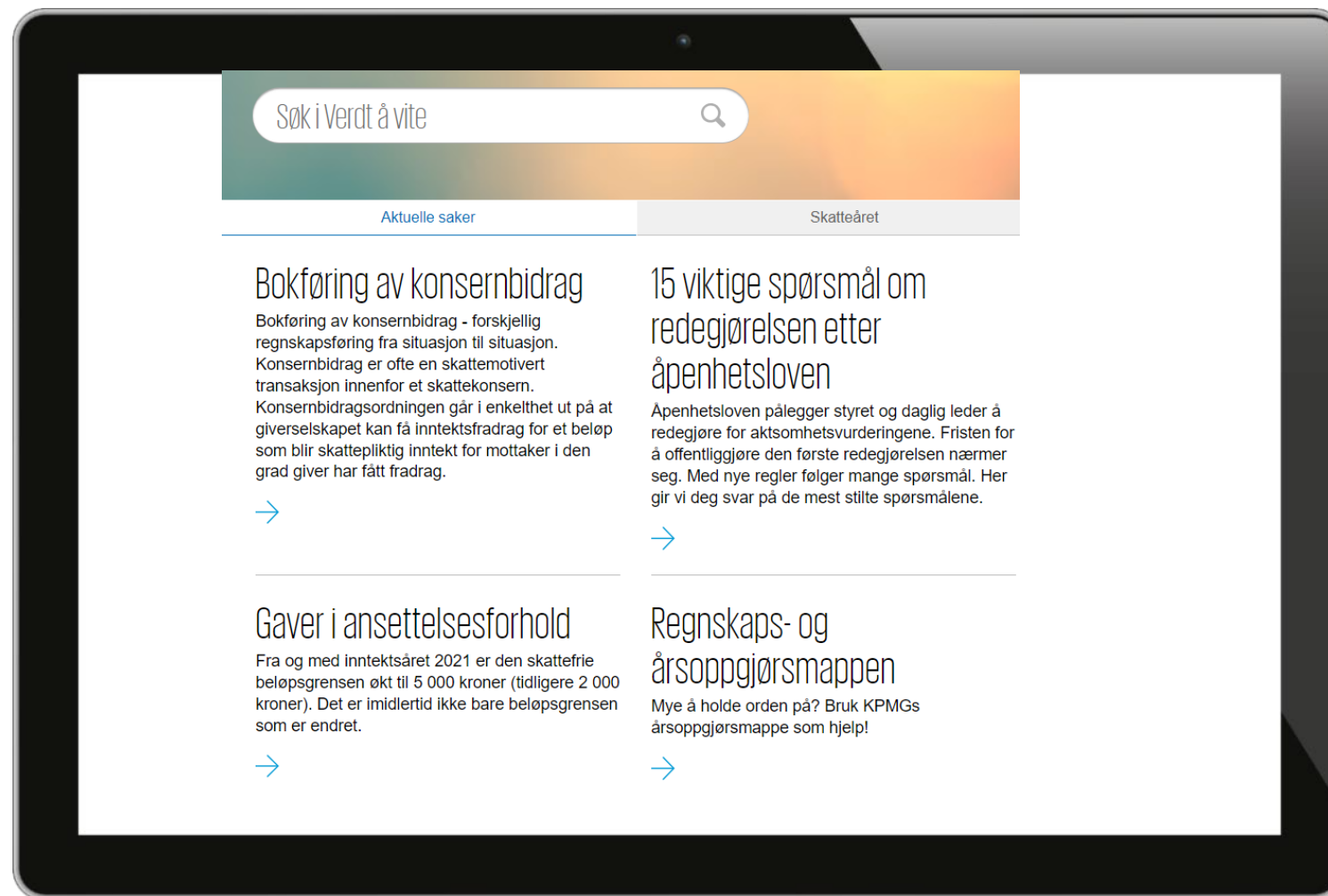

Risk

- Regulatory compliance
- Risk management
- Forensic
- Corporate Governance Anticorruption
- Compliance and internal auditing Sustainability & CSR
- Actuarial services
- Anti-Money laundering/FATCA
- Integrity Due Diligence
- Whistleblowing

<https://verdtavite.kpmg.no/>

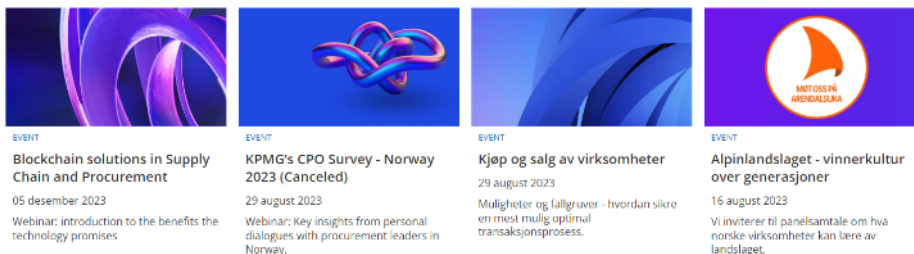

1.

Du kan enkelt abonnere på informasjon om alle våre events på KPMG.no. [Eventkalender](#)

Tjeneste | Bransje | Innsikt | Geografi | Sorter etter dato | År

2.

På KPMG.no kan du abonnere på våre publikasjoner og nyhetsbrev. Publikasjonene gir innsikt i relevante områder innen skatt, avgift og finansiell rapportering. [Abonner på nyhetsbrev](#)

Nyheter og faginfo

Ajourført med regelendringer per utgangen av august 2024

- Regnskap og bokføring
- Skatterett
- Merverdiavgift
- Andre nyheter

Endringer i bokføringsreglene

- Poster i kunde- og leverandørspesifikasjoner kan fremkomme som totaler
- Tillatt å bokføre totaler fra betalingsleverandørens spesifikasjoner, forutsatt at denne oppfyller kravene
- Grensen for krav om prosjektregnskap er økt
- Fra kr 300 000 til 5G (per mai 2024 kr. 620 140)

Reelle rettighetshavere

- Registeret etableres fra 1. oktober 2024
- Frist for å registrere er 31. juli 2025

Åpenhetsloven

- Utføre aktsomhetsvurderinger – en kontinuerlig prosess
- Publisere signert redegjørelse innen 30. juni
- Hele styret og daglig leder skal signere redegjørelsen

Kjønnsbalanse i styret

- Krav dersom minst tre aksjonærvalgte styremedlemmer
- Samlede drifts- og finansinntekter > 100 mnok, frist 31. desember 2024
- Les mer i [Verdt å vite](#)

Kriserammet virksomhet

- Kriserammet hvis mer enn halvparten av bokført aksjekapital og overkurs er tapt
- Egenkapitalens sammensetning kan ha betydning
- Disponere udekket tap mot overkurs?

ESG

- CSRD gjelder fra 2024: Store noterte foretak > 500 årsverk
- Økt ESG-rapportering, inkludert attestasjon
- Klimarisiko i årsregnskapet

Regnskap og bokføring

Område

Endringer i regnskapsloven med virkning fra regnskapsåret 2024

Beskrivelse

- I regnskapsloven er det innført nye foretakskategorier, og terskelverdiene er endret.

	Store foretak <small>over to av følgende tre terskler</small>	Mellomstore foretak <small>under to av følgende tre terskler</small>	Små foretak <small>under to av følgende tre terskler</small>	Mikroforetak <small>under to av følgende tre terskler</small>
Balansesum	290 MNOK	290 MNOK	84 MNOK	5 MNOK
Salgsinntekter	580 MNOK	580 MNOK	168 MNOK	10 MNOK
Antall ansatte	250 årsverk	250 årsverk	50 årsverk	10 årsverk

Endringene gjør at det blir 3 000 flere små foretak og at allmennaksjeselskaper ikke automatisk er store foretak.

Mikroforetak brukes for å avgrense plikten til å utarbeide bærekraftsrapportering. Mikroforetak skal følge regnskapsreglene for små foretak.

- EUs regler om rapportering av bærekraftsinformasjon (CSRD) er vedtatt i norsk rett og vil tre i kraft i 2024.

Dette endrer bærekraftsrapporteringen generelt og hvem som plikter å rapportere bærekraftsforhold. CSRD erstatter dagens § 3-3 c i regnskapsloven.

Den trinnvise innføringen av CSRD i tråd med direktivet gjør at enkelte foretak som er rapporteringspliktige etter gjeldende regler, vil være unntatt rapporteringsplikt i ett eller flere regnskapsår før de omfattes av de nye kravene til bærekraftsrapportering. Mer om den trinnvise innføringen er omtalt på side 41 - «Hvem omfattes av ESRS og når?»

KPMG anbefaler at ledelsen vurderer nøye om dette mulighetsrommet skal utnyttes.

Område	Beskrivelse
Endringer i bokføringsforskriften	<p>Fra 27. juni 2024 er det gjennomført enkelte endringer i bokføringsforskriften.</p> <p>Endringene knytter seg til:</p> <ul style="list-style-type: none"> • BFF § 3-1 femte ledd: Poster i kunde- og leverandørspesifikasjoner kan fremkomme som totaler. Det innebærer at det nå er tillatt å bokføre totaler fra betalingsleverandørens spesifikasjoner. Dette forutsetter at transaksjoner og andre regnskapsmessige disposisjoner fremkommer enkeltvis og oppsummert i underliggende spesifikasjon, og er kontrollerbare mot totalene. • BFF § 8-13: Kravet til å utarbeide prosjektrekskap i henhold til § 8-1-3, gjaldt tidligere for prosjekter der anbudspris eller anslått omsetningsverdi oversteg kr 300 000 eksklusive merverdiavgift. Dette er nå endret til å gjelde for prosjekter der anbudspris eller anslått omsetningsverdi overstiger 5 ganger folketrygdens grunnbeløp eksklusive merverdiavgift (per mai 2024 kr. 620 140). • Det er gitt en presisering av når fakturering av varer og tjenester som er fritatt eller unntatt fra merverdiavgift kan forskuddsfaktureres:<ul style="list-style-type: none"> - Varer og tjenester som er unntatt fra merverdiavgiftsloven kan forskuddsfaktureres. - Varer og tjenester som er fritatt fra merverdiavgiftsloven kan forskuddsfaktureres dersom avgiftsfritaket kan dokumenteres etter bestemmelsene i loven kapittel 6, på det tidspunkt salgsdokumentet utstedes. Dersom det er behov for betaling før dette tidspunktet, kan det bes om finansielt forskudd. • Kravet til spesifisering av merverdiavgift endres i tråd med det som følger av GBS 9 (trer i kraft 1. mars 2025). Det samme gjelder kravet til å dokumentere innførselsmerverdiavgift.

Område	Beskrivelse
Dokumentasjon av estimater	<p>Usikre økonomiske tider fører til større usikkerhet og mer uforutsigbarhet. En av konsekvensene for regnskapsavleggelsen, kan være at utarbeidelse av regnskapsestimater blir mer krevende.</p> <p>Bokføringsforskriften § 6-4 krever at dokumentasjon av poster som er verdsatt etter vurdering, minst skal omfatte opplysninger om beregningsmetode og de forutsetninger som beregningen bygger på.</p> <p>Dokumentasjon av ledelsens forutsetninger og skjønnsmessige vurderinger ved utarbeidelse av regnskapsestimater er derfor viktig i forbindelse med regnskapsavleggelsen.</p> <p>Opplysninger om ledelsens forutsetninger og skjønnsmessige vurderinger er også sentral regnskapsinformasjon. Slike opplysninger skal gis i note til årsregnskapet dersom det er nødvendig for å bedømme foretakets stilling og resultat.</p>
Prinsipputtalelse – angivelse av kjøper i salgsdokument	<p>Et advokatfirma har stilt spørsmål til Skatteetaten om det er anledning til å utstede salgsdokumentasjon til arbeidsgiver der tjenesten er ytt til arbeidstaker, og hvorvidt det gis fradrag for inngående avgift.</p> <p>Av Skattedirektoratets svar følger det at: «Salgsdokumentet skal utstedes til den fysiske eller juridiske personen den bokføringspliktige (selger) har inngått avtale med om å levere varer eller tjenester til, og som gjennom avtalen har forpliktet seg til å betale for varene eller tjenestene (oppdragsgiveren). Om varene eller tjenestene rent faktisk «forbrukes» eller betales av en annen person, har normalt ingen betydning».</p> <p>Spørsmålet om det er fradrag for inngående merverdiavgift ble ikke besvart, utover at den sentrale vurderingen for dette er om anskaffelsen er til bruk i arbeidsgivers avgiftspliktige virksomhet, jf. merverdiavgiftsloven § 8-1.</p>
Leveringsadresse i salgsdokumentasjonen	<p>Bokføringsforskriften stiller krav til salgsdokumentets innhold. Blant annet skal sted for levering av ytelsen framgå av salgsdokumentet.</p> <p>Skatteetaten har ved kontroll funnet at flere leverandører ikke følger reglene om at riktig leveringsadresse skal angis på fakturaen. I en sak der en forretningsmann ble dømt til fengsel for økonomisk kriminalitet, ble flere leverandører ilagt foretaksstraff for å ha oppgitt feil leveringsadresse.</p> <p>Det er viktig å ha rutiner og retningslinjer på plass, som sikrer at foretaket og ansvarlige personer ikke risikerer straff.</p> <p>Når stedet for levering ikke har betydning for å kunne vurdere transaksjonen, ble det i forarbeidene angitt at stedsangivelsen kan utelates. Dette gjelder for eksempel utredninger og juridisk bistand.</p>

Område	Beskrivelse
SAF-T - Fremdeles mange som ikke har dette på plass	<p>Regelen som trådte i kraft 1.1.2020 lyder: <i>Bokføringspliktige som skal ha bokførte opplysninger elektronisk tilgjengelig etter bokføringsloven § 13b, skal kunne gjengi bokførte opplysninger i standardisert form. Kravet gjelder også for bokføringspliktige som omfattes av unntakene i § 7-7 tredje ledd, men som likevel har bokførte opplysninger elektronisk tilgjengelig.</i></p> <p>Bokføringspliktige må være i stand til å levere en SAF-T-fil til skattemyndighetene på forespørsel, med mindre det foreligger nødvendige dispensasjoner.</p> <p>Vår erfaring er at det fremdeles er noen som ikke har implementert SAF-T, og at det er mange som implementert uten at det er kontrollert hvorvidt løsningen er i samsvar med kravene. Vi erfarer at mange SAF-T-filer fortsatt inneholder feil og mangler, til tross for at det er benyttet et standardsystem.</p> <p>KPMG bistår kunder med konverteringsmodell og testrapportering. KPMG har utviklet en SAF-T-konverterer som sørger for at innsendingene er i henhold til regelverket. Kundene sender rådata relevant for SAF-T-filen, og KPMG bistår med å konvertere dataene slik at de tilfredsstiller kravene til skattemyndighetene. Dette inkluderer, men er ikke begrenset til hovedbok, MVA-koder, kunde- og leverandørspesifikasjon og saldobalansen.</p>
SAF-T Financial versjon 1.3	<p>21. mars 2024 introduserte Skatteetaten et revidert SAF-T-skjema i Norge – «SAF-T Financial versjon 1.3». Dette er pliktig å benytte for alle bokføringspliktige i Norge fra 01.01.2025. De strukturelle endringene er vesentlige, og påvirker blant annet inngående og utgående balanse for kunder og leverandører. I tillegg medfører det endring i hvordan MVA vises på posteringslinjer i SAF-T-filen. I det nye formatet er det videre obligatorisk å bruke koblingen som benyttes i næringsspesifikasjonen. Se kpmg.no for mer informasjon.</p> <p>Vi anbefaler at selskaper som i dag etterlever SAF-T-kravene, tar kontakt med sine leverandører for å forsikre seg om at de oppdaterer til nyeste versjon innen ikrafttredelsesdatoen.</p>
SAF-T	<p>Skattedirektoratet har kommet med en prinsipputtalelse om innhold i SAF-T-filen for opplysningene i kunde- eller leverandørspesifikasjonene for finans-, forsikrings- og pensjonsforetak. Frist for å implementere endringene var satt til 31. desember 2023.</p>
SAF-T regnskapsfil utenlandske næringsdrivende	<p>Kravet om å kunne gjengi bokførte opplysninger i standardisert form gjelder også for utenlandske næringsdrivende som har bokføringsplikt i Norge. Dette kravet omfatter også de utenlandske næringsdrivende som er registrert i Merverdiavgiftsregisteret med representant.</p> <p>Skattedirektoratet har avgitt en prinsipputtalelse hvor vilkårene for når en utenlandsk næringsdrivende er bokføringspliktig i Norge, og omfanget av denne plikten.</p>

Skatterett

Område	Beskrivelse
Statsbudsjettet for 2024	<p>Bagatellmessig støtte Slik støtte krever ikke godkjenning fra ESA, og har til nå utgjort 200 000 EUR over en treårsperiode. Europakommisjonen har som følge av inflasjonen foreslått å øke denne til 300 000 EUR. Denne bagatellmessige støtten gir rom for fribeløpsordning knyttet til differensiert arbeidsgiveravgift, og dette fribeløpet er økt fra 500 000 til 850 000.</p> <p>Økning av bagatellmessig støtte får betydning blant annet for foretak i økonomiske vanskeligheter og differensiert arbeidsgiveravgift for sone 1a.</p> <p>Ekstra arbeidsgiveravgift Innslagspunktet for den midlertidige ekstra arbeidsgiveravgiften heves fra 750 000 til 850 000 kroner. Endringen gjelder fra og med inntektsåret 2024. Den ekstra arbeidsgiveravgiften er i revidert nasjonalbudsjett for 2024 besluttet avviklet fra 1. januar 2025.</p>

Område	Beskrivelse
Reiseavtaler i og utenfor Norge	<p>Kommunal- og distriktsdepartementet og hovedsammenslutningene i staten ble i desember 2023 enige om nye særavtaler om dekning av utgifter til reise og kost i og utenfor Norge. Avtalene har virkning fra 1. januar 2024.</p> <p>Satsen for kilometergodtgjørelse for reise innenlands er økt til 4,90 pr. km, mens diettsatsen for reise med overnatting er økt til kr. 940.</p> <p>Statens satser for udokumenterte utgifter til kost på reise utenfor Norge fremgår av særavtalen, og nytt av året er at for mange av landene er satsene angitt i lokal valuta.</p> <p>Skattemessig behandling</p> <p>Den trekkfrie og skattefrie delen av kostgodtgjørelse og bilgodtgjørelse er fastsatt av Skattedirektoratet med virkning fra 1. januar 2024. Se Satsforskriften 2024.</p> <p>Det skal foretas forskuddstrekk i og beregnes arbeidsgiveravgift av den delen av godtgjørelsen som overstiger de trekkfrie satsene.</p>

Merverdiavgift

Merverdiavgift – risikoområder

Område	Beskrivelse
Risikoområder Ofte spørsmål – ofte feil	<ul style="list-style-type: none"> • Registrering og dokumentasjon av justeringsforpliktelsene for kapitalvarer • Løpende dokumentasjon av leietakeres virksomhet • Hvis det foreligger kapitalvarer er det påkrevd å utarbeide justeringsavtale ved overdragelse av virksomhet, fisjon, fusjon, omdanning mv. Absolutt tidsfrist for avtale om overdragelse av justeringsplikt er innen utgangen av den terminen overdragelsen skjer • Vurdering om fradrag for transaksjonskostnader mv. ved oppkjøp. Motstridende retts- og forvaltningspraksis. Det anbefales å gjøre en konkret vurdering i hvert enkelt tilfelle, og i samråd med avgiftsrådgiver • Beregnes det mva ved kjøp av fjernleverbare tjenester fra utlandet? Plikten gjelder også for selskaper som ikke er registrert for mva • Er inngående faktura formelt korrekt (identifikasjon av parter, adresse, MVA beregnet i NOK etc.) og stilet til korrekt mottaker • Innførselsavgift. Feil tollskyldner i tolldeklarasjon, risiko for fradragsnekt av innførselsavgift. Avgiftspliktige virksomheter som mottar deklarasjonsoversikt i Altinn, har også ansvar for å avstemme denne mot regnskapsdokumentasjon. Tolldeklarasjonen skal benyttes som grunnlag ved beregning av innførselsavgift • Fordeling av kostnader innad i konsern eller mellom flere selskaper – legitimasjonsregler for fradragsrett • Restrukturering av selskap som ikke kvalifiserer som virksomhetsoverdragelse – risiko for uttaksmoms på andre driftsmidler enn fast eiendom • Inngående merverdiavgift for kostnader som er direkte knyttet til salg av fast eiendom kan ikke føres til fradrag • Fradrag for inngående avgift for kostnader som relaterer seg til kjøp av aksjer. Utfordrende vurderinger i transaksjoner som inneholder flere elementer
Rød sone, selskap som kan være særlig utsatt	<ul style="list-style-type: none"> • Selskap i oppbyggingsfasen – før driften er i gang • Selskap som trer inn og ut av fellesregistrering • Selskap som utvikler nye prosjekter • Selskap som omorganiserer - er det for eksempel inngått justeringsavtale for kapitalvarer som blir overført? • Selskap som leier ut fast eiendom • Selskap som har omsetning i utlandet, ev. eksponering for registrerings- og avgiftsplikt i utlandet

Andre nyheter

Sanksjoner mot Russland

Område	Beskrivelse
Alle i Norge har en selvstendig plikt til å overholde de til enhver tid gjeldende sanksjoner.	<p>Som en reaksjon på Russlands folkerettsstridige angrep på Ukraina, har EU innført omfattende sanksjoner mot Russland. Norge har sluttet opp om nesten alle EUs sanksjoner, med noen få nasjonale tilpasninger. Den 19. mars 2024 innførte Norge ytterligere sanksjoner mot Russland.</p> <p>Utenriksdepartementet ber alle om å sette seg godt inn i regelverket, blant annet hvilke forbud som gjelder, hvilke leveranser som krever forhåndstillatelse fra Utenriksdepartementet før eksport og hvilke utenlandske aktører det ikke er tillatt å handle med. Sanksjonene blir stadig strengere og mulighetene for å drive handel med Russland er sterkt innsnevret.</p> <p>Utenriksdepartementet har derfor publisert en veileder for næringslivet hvor det finnes svar på hvilke regler som gjelder.</p>

Styrking av retten til å betale med kontanter

Område	Beskrivelse
Forbrukernes rett til å betale med kontanter er styrket	<p>Etter bokføringsforskriften er alt salg der kjøpet gjøres opp ved levering, kontantsalg. Kontantsalg skal dokumenteres med godkjent kassasystem, og kassasystemer som har løsning for å ta i mot kontanter skal ha kassaskuff.</p> <p>I dag er det ikke alle næringsdrivende som lar kunden få betale med annet enn kort eller annen digital løsning ved kontantsalg.</p> <p>Fordi dagens regelverk har vært uklare når det gjelder retten til å betale med kontanter, er det nå vedtatt en lovendring som medfører at en forbruker vil ha rett til å betale med kontanter i alle salgslokaler der næringsdrivende selger varer eller tjenester. Dette forutsetter at selgeren tar imot betaling for varen eller tjenesten i dette lokalet. Lovendringen trer i kraft fra 1. oktober 2024.</p> <p>Det er likevel et unntak for salg av varer fra automater, salg i ubetjente salgslokaler og salg i lokaler som bare en begrenset krets av personer har adgang til, og en beløpsgrense på 20 000 kroner.</p> <p>Dersom de nye reglene om forbrukernes rett til å betale med kontanter ikke etterleves av den næringsdrivende, kan det ilegges overtredelsesgebyr dersom overtredelsen anses som vesentlig, eller det har skjedd gjentatte ganger.</p>

Norgesmodellen med nye seriøsitetskrav

Område	Beskrivelse
Tiltak mot sosial dumping og arbeidslivskriminalitet	<p>For å bekjempe arbeidslivskriminalitet er det innført strengere seriøsitetsbestemmelser i renholdsbransjen og i bygg- og anleggsnæringen. Følgende endringer innføres med virkning fra 1. januar 2024.</p> <p>Endringer i anskaffelsesforskriften og forsyningsforskriften: Offentlig oppdragsgiver skal stille kontraktsvilkår om betaling av lønn og annen godtgjørelse via bank eller annet foretak med rett til å drive betalingsformidling.</p> <p>Endringer i forskrift om lønns- og arbeidsvilkår i offentlige kontrakter: Offentlig oppdragsgiver skal stille krav om etterlevelse av reglene om obligatorisk tjenestepensjon og HMS-kort, og kontrollere at de følges opp.</p> <p>Endringer i byggherreforskriften: Nye krav til språkferdigheter og informasjonsplikt i bygge- og anleggsbransjen for å ivareta HMS og sikkerhetshensyn, og krav til kontraktsvilkår om dette.</p> <p>Det stilles videre strengere krav til kontraktsoppfølging fra oppdragsgivere, for å sikre at det ikke inngås kontrakter med useriøse leverandører.</p>

Endringer i hvitvaskingsloven

Område	Beskrivelse
Endringer i hvitvaskingsloven	<ul style="list-style-type: none"> Definisjonen av en politisk eksponert person (PEP) i hvitvaskingsloven ble endret med virkning fra 1. juli 2024. Listen over stillinger og verv som dekkes av lovens definisjon, skal ikke lenger anses uttømmende. I stedet blir «viktig offentlig verv» et sentralt koblingsord. Det er også klargjort at verv eller stilling på mellomnivå eller lavere nivå, ikke omfattes. I tillegg er det gitt forskriftshjemmel til å fastsette en uttømmende liste over stillinger og verv som i Norge gir status som PEP. Fra 1. januar 2025 utvides lovens anvendelsesområde til også å gjelde for:<ul style="list-style-type: none"> personer som ervervsmessig handler med eller formidler handler med kunst, når det gjennomføres eller kan antas at det vil bli gjennomført transaksjoner, herunder transaksjoner som gjennomføres i flere operasjoner som ser ut til å ha sammenheng, verdt 80 000 kroner eller mer, og. personer som ervervsmessig tilbyr tjenester som er særlig egnet til, tilpasset for eller utformet med sikte på oppbevaring av kunst, når det gjennomføres eller kan antas at det vil bli gjennomført transaksjoner, herunder transaksjoner som gjennomføres i flere operasjoner som ser ut til å ha sammenheng, verdt 80 000 kroner eller mer, eller når det oppbevares kunst som er eller antas å være verdt 80 000 kroner eller mer. Fysiske og juridiske personer som ervervsmessig handler med eller formidler handler med kunst kan dermed bli pålagt å følge hvitvaskingsloven, blant annet å gjennomføre kundetiltak. Kravet til ervervsmessighet innebærer at det kreves et visst omfang og profesjonalitet knyttet til handelen eller formidlingen, samtidig som det ikke er krav om at aktiviteten er personens hovedeskjeft. Fra 1. juli 2024 ble det også gjort enkelte endringer i reglene om rapporteringspliktiges adgang til å legge til grunn kundetiltak utført av tredjeparter. <p>Lovendringene finnes i Lov om endringer i finansmarkedslovgivningen (samleproposisjon) - Lovdata, i kapittel V.</p>

Some or all of the services described herein may not be permissible for KPMG audit clients and their affiliates or related entities.

kpmg.no/sosialemedier

The information contained herein is of a general nature and is not intended to address the circumstances of any particular individual or entity. Although we endeavor to provide accurate and timely information, there can be no guarantee that such information is accurate as of the date it is received or that it will continue to be accurate in the future. No one should act on such information without appropriate professional advice after a thorough examination of the particular situation.

© 2024 KPMG AS and KPMG Law Advokatfirma AS, a member firm of the KPMG global organization of independent member firms affiliated with KPMG International Limited, a private English company limited by guarantee. All rights reserved.

The KPMG name and logo are trademarks used under license by the independent member firms of the KPMG global organization.

Document Classification: KPMG Confidential